

ชื่อเรื่อง	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น กับกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอบ้านด่าน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ณิศนันท์ พลอมาตย์		
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณ พวงประโคน	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พัชรินทร์ ศิริอำพันธ์กุล	กรรมการ	
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา	
สถานศึกษา	สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2545

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลของการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีต่อนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอบ้านด่าน 5 แห่ง มีผู้บริหาร 5 คน ครูผู้สอน 5 คน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น 5 คน นักเรียนที่ได้เรียนรู้กับครูภูมิปัญญาท้องถิ่น แห่งละ 5 คน รวม 25 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า

1. กระบวนการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้ง 5 คน มีกระบวนการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน เริ่มจากการวางแผนการสอนร่วมกับครูผู้สอน มีการวิเคราะห์หลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชาที่สอนให้สอดคล้องกับ ความรู้ความชำนาญของครูภูมิปัญญาท้องถิ่น กล่าวคือวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ การดำเนินการก่อนสอน มีการสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนวิธีการสอน มีการสอนแบบบรรยายประกอบภาพสาธิต และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม โดยใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริง ตามเนื้อหาวิชาที่สอน เช่น การขยายพันธุ์พืช การทำอิฐดิน - ซีเมนต์ การทอผ้าและการทำข้าวกลอง การประเมินผลการสอน ใช้วิธีการสังเกตขณะฝึกปฏิบัติงาน และตรวจผลงาน

2. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน หลังจากที่ได้เรียนรู้กับครูภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียนและครูภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้กรอบลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวปฏิรูปการศึกษา คือ นักเรียนเป็นคนเก่ง เป็นคนดีและมีความสุข พบว่า สิ่งที่แสดงว่านักเรียนเป็นคนเก่ง คือ นักเรียนสามารถคิดอย่างมีเหตุผล เชื่อมโยงจากสิ่งเรียนรู้เข้าสู่วิถีชีวิตจริง พัฒนาดนให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถแก้ปัญหา โดยการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง จนเกิดเป็นความรู้ใหม่ สิ่งที่แสดงว่านักเรียนเป็นคนดี คือ นักเรียนมี

คุณธรรมและจริยธรรม โดยการทำงานด้วยความขยันรับผิดชอบ มีความเชื่อเพื่อเมื่อแบ่งปัน
สิ่งของกัน ช่วยเหลือกัน ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด อนุรักษ์ขนบธรรมเนียม
ประเพณีท้องถิ่น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น ที่ชุมชนจัดขึ้น รู้จักอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่นการปลูกป่าและชักชวน
ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมด้วย สิ่ง que แสดงว่า นักเรียนมีความสุข คือ มีความพร้อมและกระตือรือร้น
ในการเรียน โดยที่นักเรียนไม่ขาดเรียน ตั้งใจและปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE Folk Wisdom Teachers with the Teaching and Learning Process in Primary Schools : A Case Study of Primary Schools in Bandan Subdistrict under Buriram Provincial Primary Education Office.

AUTHOR Nissanan Polarmart

ADVISORS Assistant Professor Dr. Suwan Pongprakhon, Ph. D., Chair
Assistant Professor Dr. Pornpimon Phongsuwan, Ph. D., Co - advisor
Assistant Professor Patcharin Sriampankul, Co - advisor

DEGREE Master of Arts **MAJOR** Social Sciences for Development

SCHOOL Rajabhat Institute Buriram **YEAR** 2002

ABSTRACT

The purpose of the research was to study the teaching and learning process of the folk wisdom teachers and the effectiveness of the use of the teaching and learning process of the folk wisdom teachers on students. The samples were 5 primary schools in Bandan Subdistrict including 5 school administrators, 5 teachers, 5 folk wisdom teachers, and 5 students who studied with the folk wisdom teachers from each school, making the total number of 25 persons. The data was collected by means of in-depth interviews. The results were :

1. The teaching and learning process of the 5 folk wisdom teachers were similar. These included lesson planning with other teachers, curriculum analyzing, contents setting to suit with expertise of each of the folk wisdom teachers, i.e. the courses on future careers. At the pre-teaching stage, the teachers arranged the activities to make familiar with the students. The teaching methods used were the lecture-demonstration styles and student practiced with the real materials according to the teaching contents, such as planting trees, making dirtcement blocks, making textiles, and making rice milk. The evaluation methods included observing and correcting student's work.

2. The effectiveness of the methods on students after they had attended the folk wisdom teachers' classes were measured through the opinions of the school administrators, teachers, students and the folk wisdom teachers based on the expected characteristics outcomes of students under the educational reform, i.e. being smart,

nice, and happy. The results revealed that the evidence that showed that students are smart included their ability of critical thinking, ability of adapting what they had studied to their real lives, ability to cope with the changing world, ability to solve their own problems, and ability to create new knowledge. The evidence that showed that students are nice included their value in ethics and nice conducts, their responsibilities in their work, their kind heartedness, their helpfulness, their honesty, their awareness of being on-time, their avoidance of narcotics, their awareness of cultural and custom preservation, such as taking parts in the local cultural activities, and their preservation of natural resources and environments, such as planting forests. The evidence that showed that students are happy included their readiness and eagerness to attend their classes which can be observed through their regular class attendance, and their happiness in performing the assigned tasks.

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Buriram Rajabhat University